

Zdravljenje osteoporoze v času epidemije COVID-19

Stališča mednarodnih združenj in klinična priporočila so povzeta v naslednjih točkah (1-3):

1. Pomembno je, da bolniki z osteoporozo med epidemijo ne doživijo zlomov in s tem dodatno ne obremenijo zdravstvenega sistema, zato naj skrbno izvajajo vse ukrepe za preprečevanje padcev, zagotovijo naj tudi zadosten vnos vitamina D in kalcija.
2. Ni podatkov, da bi zdravila za osteoporozo povečala tveganje za okužbo s SARS-CoV-2 ali za resnejši potek COVID-19, zato zdravljenja ne prekinjamo.
3. Posledice morebitne prekinitve zdravljenja osteoporoze so odvisne od vrste zdravila.
4. **Bisfosfonati:**
 - a. nekajtedenska prekinitve jemanja *peroralnih* bisfosfonatov najverjetneje ne poveča tveganja za zlome,
 - b. infuzijo *zoledronske kisline* je možno zamakniti za vsaj 6 mesecev brez povečanja tveganja za zlome, morda tudi do enega leta.
5. **Denosumab** se ne kopiči v kosteh, zato je varno zamakniti injekcijo zdravila za največ mesec dni. Bolnik mora novo injekcijo zdravila prejeti največ sedem (7) mesecev od prejšnje injekcije. V nasprotnem primeru pride do pospešitve razgradnje kosti, izgube kostne mase in do zvečanja tveganja za (večkratne) zlome vretenc, če je bolnik pred tem že prejel vsaj dve injekciji denosumaba. V času epidemije COVID-19 pride v poštev tudi samoaplikacija ali aplikacija zdravila s strani svojcev oziroma patronažne službe. Ustrezna navodila izdajo ob dvigu zdravila v lekarni. Če z denosumabom ni moč nadaljevati, svetujemo predpis močnega peroralnega bisfosfonata, kot je alendronat, v skladu z objavljenimi priporočili (4, 5).

Dodatne informacije:

1. iofbonehealth.org/news/covid-19-and-osteoporosis
2. theros.org.uk/information-and-support/coronavirus-and-osteoporosis
3. irishosteoporosis.ie/managing-medication-during-covid-19-self-isolation/
4. Eastell R, et al. Pharmacological management of osteoporosis in postmenopausal women: An Endocrine Society Clinical Practice Guideline. *J Clin Endocrinol Metab.* 2019;104(5):1595-1622.
5. Kocjan T, et al. Posebnosti zdravljenja osteoporoze z denosumabom. *Isis.* 2018; 27 (6): 39-40.